

Dómsskjöl um afréttarland í Fóelluvötnum 1890-1892. Nýbýli í Lækjarbotnslandi 1865-1868

Aðfnr. 1367, örk 5

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Justitiarius og assessores
í hinum konunglega ís-
lenzka yfirdómi

Gjöra kunnugt: Á 1891, mánudaginn
hinn 9. nóvembermánaðar var landýfir-
dómurinn settur og haldinn af hinum reglu-
legu dómendum.

Var þá fyrir tekið

málið nr. 31/1891: Bjarshjörn Reykjavíkur
og hreppinn Selkjar-
nesshreppur

gegn

Gutmundi Magnússyni.

Á hendi áfrýnda metti settur yfirjettasúla-
flutningsmáður Hannes Hafstein og lagði
fram nr. 1: áfrýjunarsteppu, dags. 29. sept. þ. á. með
birtinguábeitanum, nr. 2-5: merkjadómsgjörðir í
Kjósa- og Gullbringusýslu með 3 fylgiskjólum (rjett-
araskjólunum nr. 9, 10 og 12), nr. 6: sök í málinu
dags, ídag. Lagði svo málið í dóm. Rjettaraskjólum
nr. 2-5 eiga að fylgja dómsgjörtunum en nr. 1 og
6 hljóða svo:

Nr. 1:

Justitiarius og assessores
í hinum kgl. íslenska landýfir-
dómi

kunnigjóra: Oss hefur tjáð bjarshjörn Reykja-

viku kaupstadar og hreppisnefnd Seltjarn-
arneshrepps, að þeir sjái sig knúðar til að
áfrýja til yfirdómsins dómi kveðnum upp
í merkjadómi í Gullbringu- og Kjósarsýslu
19. þ. m. í máli milli býarsjórnarinnar og
hreppisnefndarinnar annarsvegar og Guð-
mundar bónda Magnússonar í Helliðskoti hins-
vegar útaf landamerkjum, en með dómi þess-
um er dæmt sjótt að vera:

”Landamerki afriettarlands Reykjavíkur
og Seltjarnarneshrepps gagnvart Hellið-
koti (Ellidakoti) eiga að vera: Adalfarvegur
Lyklafelli-árinna úr Nautapólli allt að
súturenda Vatnsássins, þar sem farvegur
inn kvíslast; úr því rætur myndri farveg-
urinn þangað til hann kemur í Fossvalla-
á. Eftir öðru leyti eiga málpartar að vera
síknis hvor af annars höfum og kröfum
í máli þessu. Lípi kostnað til dóms-
forseta og meðdómsmanna greiði stefn-
endur, býarsjórn Reykjavíkur og hreppisnefnd
Seltjarnarneshrepps 49- fjörutíu og níu-
krónur, en stefndi, Guðmundur bóndi Magn-
ússon í Helliðskoti 23- tuttugu og þrjár-
krónur, sem greiðist til dómsforseta innan
15 daga frá lögbirtingu dóms þessa.”

Munu áfrýjendur hefjast þess fyris yfirdómi,
að dóms merkjadómsins sérti að öllu leyti

úr gildi felldur og ómerkur dæmdur fyrir
þingisafgöngu og lögleysis at efni til, að málinu
verti vísað heim aftur til nýrrar dómálegg-
ingar, og að Guðmundur Magnússon verði dæmd-
ur til að greiða málskostnað allan.

Fyrir því stefnist hjérmed fjötum Guðmundi
Magnússyni, bónda í Helliðskoti í Mosfells sveit,
til þess að mæta í hinum kgl. íslenska lands-
yfirdómi mánudaginn 9. nóvembermánað-
ar næstkomandi á venjulegum stöð og stundu,
til þess þar og þá at sjá skjöl og skilríki í rjetti
lögð, á framsetingu sakar og rjettaskrófus at hljóta,
til sakar at svara og dóm að þola í þá átt,
sem at ofan er á vikið, eptir því sem nákvæma
vertur úllistað og rökstutt fyrir rjettinum.

Lomuleidis stefnist hjérmed dómendum
í merkjadóminum, íyslumanni Franz Geim-
sen og bondunum: Eggerti Finnassyni á
Medalfelli í Kjos, Jóni Þórtarsyni á Hliti, Þess
ástatahreppi, Jóni Jónssyni á Deild í sama
hreppi og Guðna Þorbergssyni á Leljarbotnum
í Leljarnarnesshreppi, til þess að mæta í yf-
ir dómimum á sömu stund og stöð sem fyrir grein-
ir, ef þeir vilja forsvara dóm sinn og málsmed-
ferð.

Lözdagur er úr lözum merrinn með tilskipun 3.
júni 1796.

Til stöðfestu er innsigli yfir dómisins og

undirskrypt dómamálaritarans.

Dómamála skrifstofu yfir dómáinu

Reykjavík 29. september 1891

Stefnugjald: 83 - (L. S.)

áttatín og þris-aurar Jón Jónsson

J. J.

Á 1891, laugardaginum 10. októbermánaðar höf-
um við undirskrifadís stefnuvottar í Mosfellsveit
birt framantitáða stefnu bóndanum Guðmundi
Magnússyni í Ellidakoti persónulega á heimili
hans.

Þetta vitnum við í krafti stefnuvottarís okkar
með hjásettum nöfnum og innsiglum.

Borgun: 2 - Erlendu þorsteinsson Jón Arnason
tvö krónur (L. S.) (L. S.)

J. A. E. Þ.

Á 1891, hinn 16. októbermánaðar höfum við undir-
ritadís útnefndis eidsvarnis stefnuvottar í Þessáskáða
hreppi birt ofantitáða stefnu á heimilum hinna
stefndu Jóns Þórtarsonar Alíði og Jóns Jónssonar
Deild hjer í hreppi, fyrir hinum stefndu sjálfum,
er við fundum heima.

Þetta vitnum við með skýrskotun til eita þeirra er
við höfum unnið, og stáðfestum með nöfnum okk-
ar og innsiglum

Gíslí Þorjúlsson Guðjón Erlendsson
Gjald 2 kr. (L. S.) (L. S.)

Borgað
G. E.

Ár 1891, föstudaginn þann 16. októbermánaðar
höfum við undirritaðis eidsvarnis stefnuvott-
ar í Gardahreppi birt framantitáða landsyf-
firjettastefnu á heimili hins stefnda, herra
Eyslumanns F. Límsons í Hafnarfirði hys í hreppi,
fyrir hinum stefnda sjálfum, er við fundum
heima. Þetta vitnum við með skýrskotun til
eða þeirra er við höfum unnið og staðfestum
með nöfnum okkar og innisiglium

Gjald 1 kr.

M. Þorjólfrson Felippus Felippusson

Þorjaf F. Felippusson

(L. S.)

(L. S.)

Ár 1891, þann 17. október höfum við undirskrif-
aðis birt framanskrifáða landsyf-firjettastefnu
Gudna Þorbergssyni á dokjarbotnum persónulega
á hani lögheimili. Þetta vitnum við með und-
irskrifum nöfnum og hjásettum innisiglium.

Birtingarlausn 1 kr.

Þorrikus Þjarnason Petrus Guðmundsson

múlupeningar 3 kr.

eidsvarinn stefnuvottar.

Settur, þar hinn lög-

Þorjaf

Seltjarnarneshreppi

Skipaði stefnuvottar hrepp-

(L. S.)

Þóri Þorjaldur Sigurdson ekki gat.

(L. S.)

Ár 1891, þriðjudaginn þann 20. októbermáan.
höfum við undirskrifáðis eidsvarnis stefnuvott-
ar í Kjósahreppi birt framantitáða yfir dóm-
stefnu á lögheimili bondans Eggerts Finnsson-
ar á Medalfelli fyrir föður hans Finni M. Ein-
arssyni, með því að Eggert Finnsson var ekki
heima. Þetta vottum við með skýrskotun

lit eða þeirra, sem við höfum unnið þeim
stefnuvottar, með nöfnum okkar og iunsiðlum.

Jón Guðmundsson Ólafur Jónsson
Borgun 24.50 aur. (L. S.) (L. S.)

J. G. Ó. J.

Lagt fram í landryfisdominum 9. nov. 1891

Jón Jónsson

Nr. 6:

Lokn

í málinu Þegarstjörn Reykjavíkur
og hreppsnéfund Seltjarnarneshrepps
gegn

Guðmundi Magnússyni í Helliskoti.

Jeg leyfi mig hjórnæð að leggja fram fyrir þinn
háa yfisdom:

1. Yfisdomsstefnu, dags. 29. sept. þ. á. með árit-
udum 5 birtingarvottordum.

2. Akt in forma, með 3 fylgiskjólum (undirjett-
arshjól 9, 10 og 12),

og skal jeg að svo stöddu vera mjög stuttordur
um þetta mál, sem vóntanlega er fullskýrt
af þó, sem fram er komið fyrir merkjadómur-
um.

Þinn áfrýjandi dómur er einn af hinum fregu
málamiðlunar dómum — ef það getur kallast
miðlan-mála, að skipta sundur landsvæði,
sem áfrýndur eru búnis að forá full rök
fyrir að tilheyri afrijetti þeirra, og lofa þeir

að halda söndunum, en gefa stefnda, sem engu minnstu sönnun hefur fort, engu minnstu notkun hefur sannað og alltaf ekkert hefur fyrir sjer nema merkjalýsing, sem hann sjálfur hefur fundið upp — gefa honum meir allt graslendi úr því flemi af afriettarlandinu, sem hann hefur þrútt að leggja undir kot sitt.

Mið þú að Helliðkot er syðsta og austasta jörð í Mosfellsveit eru merkin milli kots þessa og afriettar áfriendanna jafnframt hreppamörk milli Mosfellshrepps og Seltjarnarneshrepps og sýslumörk milli Kjósarsýslu og Gullbringusýslu, og eru þannig svo notorisk, að þau sjást á hverjum uppdrætti af Íslandi, sem nokkurnvegin er greinilegur. Eins og fullsannað er í málinu og ómótmælt, er allur upphluti Seltjarnarneshrepps óskipt afriettarland, og var það öll spildan frá Hólmólandi uppúr, þangað til nýbylisd Lektjarbotnar voru mældis út úr afriettarlandinu 1865 andspenis Helliðkoti. Það er einnig fullsannað, að nordur-áin, s: nordurfarvegur á þeirrar, sem á parti er kölluð Hólmá, ofar Fossvallaár og þar fyrir ofan Lyklafellstöð, ríði hreppa- og sýslumörkunum alla leið upp hjá Lyklafelli upp farveg árinna þar niður með fellinu og austur í sýslumörk Árnessýslu. Sérstaklega er það sannað, að Föllu vötnin, efri og neðri, þ. e. landspilda sú, er liggur á milli Helliðkoto-

heitar og fjórfararinn eða frá Lyklafelli í útsútu
(sjá uppdráttinn) hafi gáfrán verið talin og
notuð sem afreittarland frá Selbjarnarneskreppu
og Reykjavík, en engum hefur heyrt það land
eða nokkuð af því talið til Helliðkots, einsoy
líka fyrverandi eigendum Helliðkots ekki hefur
dottið í hug að eigna sji það (sbr. framburð Jóh.
Ólsenó og vitnisins þórtas Halldórssónar). Þetta
kemur allt heim við Íslandsuppdráto Gunn.
lögseis, sem eptirrið er framlagt af eptri bóka
Kálundó, því þar er alveg skýrt, að íslumörkin
og hreyppamörkin eru dregin beint í Lyklafell;
en "Vötnin" eru öll sunnan þeirrar línu. Merkja.
dómurinn hefur einnig aðhyllt það, að því er
snertir nokkurn kafla; frá "Vatnaásnum" og
þangað til norðurfarvegurinn "kemur í" Þoss-
vallaá, á haun, s: norðurfarvegurinn, að ráða
eptir dómnum, og byggir merkjadómurinn þetta
á framburði vitnanna, sem segja að norðurfar-
vegurinn rati alla leið frá því er hann kemur
mítur hjá Lyklafelli. En á kaflanum frá
vatnaásnum og upp að Lyklafelli íleppir
merkjadómurinn norðurfarvegnum, af því að
hann á súðari línunum er ordinn óskýr og upp-
groinn á kafla, og hefur írokalladan "aðalfar-
veg" s: súðurfarveg árinna á því svæði, þvert
ofan í framburð vitnanna og sinn eigin
dóm að því er hitt svæðið snertir. Þegar upp-

drátturinn var hekkur og þegar merkjagangan
for fram var Lyklafellið einn alveg þur af, ekki
deigus dropi í hvorugum farvegnum, hvorki
þeim, sem domendur kalla aðalfarveg og sem
þey fullkomlega jafna að er miklu stýrari efst
við Staupott, nje hinum gamla upp við hlíðina.
Eðlft nafnið "aðalfarvegur" bendir á að merkjadóm.
urum jafni að annar farvegur sje til, og er það
ekki ótru til að dreifa en þeim gamla farvegi,
sem sjeit niðr glöggð við og við niður með hlíð.
inni, og alveg glöggð sem djúpur farvegur með
stórgrýti í botni fyrir ofan eta nortan "vatna-
ásinn". 2 vitni, Jóhannes Ólsen og Jóh. Loeja,
hafa vitnat, að þessi farvegur niður með hlíð-
inni hafi verið glöggur í þeirra minni, og
miklu gleggri en nú, og sjálfur merkjadómur
inn jafnar, að austsjet sje að vatn renni þar þeg-
ar áin vex, enda mun mölpasturinn ekki
veita þessu. Það er ekkert til, sem geti heitið nort-
urain eða norturfarvegur árinna á svæðinu frá
"Vatnaásnum" upp að Lyklafelli, nema ein-
mitt þetta gamla ^{eða nú vatnavasta-árfar} árfar niður með hlíðinni,
og er það þú ein sú ápreifanlegasta lögleysa,
sem merkjadómur getur ratað í, að hotta í
miðju kafi við vitnaframburðinn, og taka
þverk ofan í hann súðurfarveginn, sem
er í ótal hlykkjum og krökum, fyrst súður
og austur með allri hlíð, svo í hlykk nord.

restur undir norðurenda Vatnaássins, síðan
súður með árinum aftur, og svo í knappi horn norð-
ur með honum á ný, þangað til hann hittis gamla
farvegjum þar sem hann kemur ofan með hlíð-
inni og íkerit djúpt niður fyrir norðan árin.
Þessi lögleyja vertur því átakanlegri þegar þess
er gott, að sönnunin fyrir því að öll Föllu-
vötnin af fjötta-landinu er alls ekki eingöngu
sú, að hreypanörkin sjú eptir norðurfarvegi
Lyklafellsár, þ. e. beina stefnu frá norðurenda
Vatnaássins upp með hlíðinni í Naubapoll,
heldur er það þar fyrir utan með fjöldamörgum
vitnum neqilega sannat, að Seltjarnarnesthrepp-
ur og Reykjavík hefur jafnan notað öll Föllu-
vötnin til afjötta, haldið þar uppi gangna-
skilum öllum, ílegið þar ábólulauist, ann-
ast reginn þar fyrrum. o. s. fro., en frá stefnda
síðu er, einsoq áður er lekið fram, ekki neitt
einaða vitni um notun eða nokkurn rjett.
Þrátt fyrir það og þvert ofan á öllu Skilríki tekur
merkjadómurinn það leitinlega ráð, að láta
súðurfarveginn eða adalfarveginn ráða merki-
um á áðurumgetnu svæði, au þess að fara nokkra
minustu ástæðu fyrir því, nema þá, að farveg-
urinn, sem jeg síjrdi dómendum uppi undir
hlíðinni, sjé ekki greinilegur, og onum ekki áin-
senna þar nema í vöxtum, og að þessi farvegur
sjé ekki á uppdrættinum (!!!), sem hann þó

var markaður á með bláum hlyant (sjá niðan
lag söknarskjals míns fyrir undirryttri);
afleiðingin af þessu er sú, að stefndi fór hjá
merkjadómurum - gratis - allt megingras-
lendis úr afjetta-landinu, sem hann aldrei
hefur haft neinn minnsta ánefni af ojetta-til-
kalli til.

Þessi stóra og stöðilega lögleysa merkja-
dómsins vona jeg að sjé alveg fullnægjandi
til þess að varði ómerkingu.

En einnig að þú er neðra stýktis ánefni, stýkt-
is fyrir netan Fossvallaklif, er sama lögleys-
an. Þar á alveg eini norðuráin að ráða af
sömu ástæðu einnig á kaflanum frá Vatna-
ás niður á Fossvelli; en þar hefur þú vit,
að merkjadómurinn fer allt í einu að dæma
á milli Lokjarbotna (!!) (ábylis eini dómarami)
og Helliðskots, sem vitanlega kemur ekki þessu
máli við, svo milt sjé talad, en áleppis að dæma
um frötulandið milli málsadilanna, létur á-
reitargjört eða áleitsgjört, sem hefur verið fram-
krömd 1880 í frötu milli stefnda og Hallberu
á Lokjarbotnum, en þess að nokkur af hálfu
hreppinefndarinnar eða Reykjavíkur væri tilkall-
adur, ráða úrslitum gagnvart hreppinefndinni
og Reykjavík, og gefur þannig stefnda einnig
þar ódal talóvert undir kot hans. Lok-
gleymsi dómurinn að taka nokkuð um neðri

hluta þrötulandsins upp í Conclúsiónum.
Þetta er svo margsamantvinnuð lögleysa, að
jeg hef ekki tíma til að rekja þundu alla
hennar flóknu þröti. Jeg lét mig neyja að
miðmála því enn sem áður, að áreiðin frá
1880 hafi nokkurt sönnunargildi í sjálfu
sér, síst miðli þreppnefndinni og þegar-
stjórninni, sem alls ekki voru tilsteðndar, og
skal enn taka fram, að Lækjarbotnum - sem
annarö eru alveg fyrir utan þetta mál - hef-
ur aldrei verið útvalt hand fast að Helli-
kotslandi, heldur aðeins að jarðfalli eða jar-
vegsmynd fast fyrir neðan hölinn, sem þorinn
stendur á, og afjettarlandið er þannig í
spildu á milli þessara tveggja garta niður
að Holmslandi, eða nákræma tiltekid,
niður að línu úr Þraunnefi sörnefndu, ept-
ir Þraunhöllum beint norður í á.

Enn skal jeg benda á þá lögleysu, að mestja-
domusinn hefur ekkert damb um landið
fyrir ofan Nautapoll austur að Árnessýslu-
mörkum, sunnan árfarvegans, sem stefndi
eptir merkalyðingunni sínni líka hefur ekkert
að að eigna sér.

Með skýrskotun til þess, sem fram er komið
fyrir undirjetti og samkræmt öllu því sem að
framan er talið, leyfi jeg mig að gjöra þá rjtti
arkrófu, að hinn áfrýjasti domur verði domd.

ur ómerkis af því að hann hefði þá lög-
leysu að geyma að tildeina stefnda land-
evæði, sem fullsáunnad er, að hann ekki á,
en sáunnad er, að tilheyrir afrietta landi
afrienda, svo og fyrir átras lögleysis, og að
málinu verti. vísat heim til nýrrar dómá-
leggingar samkvæmt því sem sáunnad er.
Svo krefit þej þess og, að tíum stefndi verti
dæmdur til að greiða allan af afrijuin máls-
ins leitandi kostnad.

Legg þej svo málið í dóm með fyrirvara.

Reykjavík 9. nóvbr. 1891

Vörðingarsýllit

Tú Landeyfisdominum Hannes Hafstein

Framlag í landeyfisdominum 9. nóv. 1891

Jón Jónsson

Hinn stefndi mætti sjálfur, bat um viku freit
og skjólin gæð, og var það veitt.

Þjetti ílitit

L. E. Sveinbjörnsson Kristján Jónsson Jón Jónsson

Á 1891, mánudaginn hinn 16. nóvembermá-
as var landeyfisdomurinn settur og hald-
inn af hinum reglulegu dómendum. Þá
þá fyrir þekit

málið nr. 31/1891

Þóbjörn Þykjavíkur og krepps-
sefnd Seltjarnarnes krepps-
gegn
Gudmundi Magnússyni

Stefndi mátti sjálfur, skiladi aptur skjól-
um málsins nr. 1-6 og lagði fram nr. 7:
vörn í málinu, dags. 14. þ. m. Lagði svo
málið í dóm. Vörnin hljóðar svo:

Nr. 7:

Vörn

í málinu: Þójarstjórn Reykjavíkur
og kreppisnefnd Teltjarnarneshrepps

gegn

Guðmundi Magnússyni í Helliukoti.

Þann leit og ey hjerned skila aptur skjólum
málsins, sem miges vörn lét síðasta rjettar-
dag, skal ey leyfa miges að fara fáum ord-
um um söknaðskjal og rjettargögn móþpart-
ins.

Móþparturim hefur krafist þess, að hinn á-
frjyjadi merkjadómur verði dæmdur ómerkur.
Sakis lozleysan að efrinu til, en ey mun reyna
að gjöra hinum heidrada rjetti göst, að á
hinum áfrjyjada dómi þju engis slíkis gall-
ar.

Hann byrjar með að segja, að hinn áfrjyjadi
dómur þju einn af hinum frögu mála mið-
unardómum o. o. fro. Þetta er alveg skakkl
hjá honum. Merkjadómurim hefur hvergi
farit út fyrris krosfus okkar máloþpartanna.
Ein lozleysan, sem móþparturim telur, er
sú, að merkjadómurim hafi ekki dæmt

um landið fyrir ofan Naupóll austur að
Arnesýslumörkum sunnan árfarvegans, sem
eg epti merkjalýsingu minni líka hef eignað
mjer. Ég veit að jata að eg brosti er eg las
þetta í sökunar skjali míns heidrata mót-
parto.

Einn dag í sumar kemur aðaláfrýjandi máli
þessa, oddvitiinn úr Seltjarnarnesbreyppi, með
cand. theol. Semund Eyúlfrón til mín, til
þess að gjöra uppdrátt ofis þrotulandið; fylgdi
hann Semundi uppí Þöelluvötn og lýndi hon-
um þrotulandið, sem hann átti að gjöra upp-
drátt af, sem hann og gjörði epti því sem
oddvitiinn benti honum á. Í öðru lagi skal
eg taka það skýrt fram, að þegar dómsmenn
og málpartar við merkjalýsingu voru komn-
ir að Naupólli, lét umboðsmáttur áfrýjenda
Stadas numist, einsoy úr því von eigi að ræða
um neitt þrotuland. Merkjadómurinn skot-
aði allt landið, sem umboðsmátturinn
benti á að skoda etti, en auðvitað höfðu þeir
engar ástæðu til að skoda annað, og hefur
hann með því sjálfur leyft mjer þetta land
undis kofit mitt - jég etti að vera þakklátur!

Þvo segis í dómnum, að úr Naupólli
ráði mörkum milli áfrjettarlands Reykja-
víkur og Seltirninga aðalfarvegur Lykla-
fellsásinnar, allt að endurenda Vatnaáss.

ins. Umbodsmáður áfrýjenda hjólt því ^{fast} fram
við merkjagönguna, að úr Vatnaásnum væri
mörkin eptis norðurfarvegi Lyklafeltsárinn-
ar, sem liggja með heitarbrúnn uppí Nauta-
poll.

Það skal fyrir tekið fram, að herra Samundi
Eyúlfsnýni hefur sjálf sagt verið bent á þenn-
an ímyudata farveg árinna, en hann
hefur ekki getað sjá hann, enda er hann ekki
á uppdrættinum. Eg mótmæli alveg gildi
þess, að umbodsmáður áfrýjenda hefur,
íbr. 14. vitnaspurninguna, sjálfur merkt fyr-
ir þessum farveg með bláum blyants strykki.
Við merkjagönguna vildi umbodsmáðurinn
sýna merkjadómsmönnum, að þar væri farvegur,
en ey þó að fullyrða, að enginn þeirra sá hann,
sem ekki var von, því hann er enginn. Af
vitnum þeim, sem mótparturinn hefur leitt
í málinu hefur eitt þeirra, Jóhannes Loeja,
búið, að það hafi sjá farveg úr Nautapotti
nístur með hliðinni, sem fylltist vatni á
vorin, en það sannar ekkert þó eitt vitni beri
(innan fjöggra veggja í Artúni), að einhverns-
stadar hafi verið árfar, sem það ekki sýnir,
og að vatn hafi runnið þar þegar lýsing
er á vorin — því þá rennur oft vatn yfir
allt graslendi í vötnunum. Vitnið berður
Jóhannesar Ósens á ekki við hliðina fyrir

vestan Nautapott, heldur við hlítina niður
með Lyklafelli, en þú neitar enginn, að þar
sje árfarid. Það er þú andsett, að merkjadóm-
urinn hefur tekið nýrta farveg Lyklafellsár.
innar, og er dómurinn að þú leyfi samkvæm-
ur kröfum áfrjænda. Í þessu efni skal eg
taka það fram, að til eru fleiri farvegir sum-
ar í vötnunum. Þegar kemur til neðri hlut-
ans af þrötulandinu, segis svo í forsendum
dómsins, að ús þú sje eigi að ræða um neitt
áfrjettasland. Byggis dómurinn þetta álit
sitt á áreiðasgjört, er framfó hann 1. septbr.
1880, en samkvæmt henni kom áreitarmön-
unum saman um, að bæti Kátthagi og Mið-
mundamyri sje innan Ellidakotslands. Mót-
parlurinn mótmelis gildi þessarar áreiðasgjört.
ar af þú að enginn af hálfu hreyfingnefnd-
arinnar eða Reykjavíkur hafi verið tilkvað-
ur. Eg skal benda honum á, að í rjettarskjali
nr. 18 stendur: „Hinis úrnefndu skodunar-
menn voru hreyfingnefndarmennirnir úr Sel-
bjarnarnesshreppi þorlákus Guðmundsson og
Samundur Samundsson“ o. s. frv. En það var
mitt að mótmela þeim, sem eg ekki gjörfti,
þú miger var kunnugt um að þessir menn
voru góðir drengir, og sem sjálfsgjört mundu
gjöra eftir berðu þekkingu.

Eg skal svo eigi orðlengja þetta, en leyfi

því að gjöra þess réttarkröfufur:

1. að ey verti frídæmdur af kröfum mótpartans;
2. að hinu áfrýjandi merkjadómur verti staðfestur, og
3. að áfrýjendum verti dæmdis til að greiða
þess þófilegan málskostnað fyrir yfisdomi.
Lagg ey svo mál í dóm með fyrirvara.

Með virðingunni

14/11 91 Guðm. Magnússon
í Ellitakoti.

Til Landsyfisdómneins

Lagt fram í yfisdominum 16. nóvembermån. 1891
Jón Jónsson

Umbotímáður áfrýjenda mátti og, bat um
viku frétt og skjölin gjóð, og var það veitt.

Rjetti slitið

L. E. Sveinbjörnsson Kristján Jónsson Jón Jónsson

Á 1891, mánudaginn hinn 23. nóvembermånad-
ar var landsyfisdómurinn settur og haldinn
af hinum reglulegu dómendum. Í sjúk-
dómsforfallum yfisdomara Jóns Jónsson tók
landfógeti á. Þorsteinnsson seti í rjettinum sem
settur samkvæmt bryfi landshöfðingja, dags. ídag
er var framlagt. Var svo tekið fyrir

málit nr. 3/1891: Bejarstjórn Reykjavíkur og
Dreppinefnd Seltjarnarnesbreypps
gegn

Guðmundi Magnússyni

Umbodinnatur áfrýjenda metti, skiladi aptur
skjólunum nr. 1-7 og lagði fram sem nr. 8
söknaframbald, dags. ídag, og iimljét sökina
til dómö. Þiö framlyðr skjál hljóðar svo:

Nr. 8:

Frambald sökna

i málinu: Þejarstjórn Reykjavíkur og
breyðnefnd Seltjarnarness hreyðs

gegn

Gutm. Magnúsnyni i Helliskoti

Mótparturinn vill fœra þat sem argument
móti ummælum mínum um, at hinn áfrýjadi
dómur sje einn af hinum frœgu málamiðlun-
ardómum, at hann fari ekki út fyris kröfus
málpartanna. En sje vona mótparturinn
sjái, at þat at ganga fram hjá sönnunum
og taka útdúðura útis sínum eigin hugsun-
argangi til þeð at "bátis fái nokkuð", þat
er ekki aðeins alþjóðlega fyris utan rjettarkröf-
ur umbjóðenda minna og enda mópartsinö
líka, heldur gyfis höfuð mjög langt fyris utan
landi loj og rjett.

þat lýsís sannarlega meira en meðalvand-
redum mópartsinö, at hann ætlar at fara at
reyna at beita þvi sem vopni til at leggja land
undis kot sítt, at merkjadómendus ríðu ekki
sama dáléit upp fyris Nautapoll. Merkja-
lýsing umbjóðenda minna, sem fram hafði

verit lögð, sýnis til fullnustu, hvort þeir hafa
talið land afreittarinnu enda við Nautapoll.
En ástædan til þeir að ekki var farið lengra við
merkjagönguna, var sú, einuig mótparturinn
fullvel veit, að öllum kom saman um, að
farvegurinn, sem merkjum er lýst í, væri svo
skjór og glöggur upp frá Nautapolti, að ekki
væri um að villaist, enda fullvissuadi mótpart-
urinn domendus um, að enginn ágreiningur
væri um hann; mótparturinn þarf ekki að
þakka fyrir neitu leyfi að þú er það stykki
íneftis, sem er fyrir ofan Nautapoll, og yffis
höfund á hann ekki neinu að þakka tilkall
sitt til þessa lands eða annars af þrotu land-
inu, nema landnámsfjóst sinni einni.

Ummæli mótpartarinnu um, að það "eje ógilt"
þú að norðusfarvegur Lyklafellsáinnar eje
markaður á uppdrættinum, af þú að jez hafi
gjört það sjálfur, lýsa næsta undarlegum skot
unnum. Jez markaði þennan farveg, áður en
kortid var framlagt (sjá söknaðskjal mitt fyr-
ir merkjadómi), af þú að sá, sem umbjóðend-
ur minis höfðu fengið til að búa til uppdrætt-
inn, hafið álitid það óþarft fyrir sig að marka
ógreinilega árfarvegi á kortinu, þar sem landa-
merkjalýsingin á efra svæðinu ekki miðast við
neinn farveg, heldur nefnis að einu skrefnu upp
med heidarbrúnninni. En þú að nú svo hefti ver.

id, sem ekki var, at Sam. Eijólfsson hefti eigi sjóð
þennan gamla farveg, þykkið jég hafa haft
fullan rétt til at leitojetta galla á þessu rétti-
arskjali, áður en jég lagði það fram, því at kort-
id er ekki vitnisburður Sam. Eijólfssonar,
heldur verk sem hann hefur unnið - rit, sem
hann hefur ritat - fyrir umbjóðendum mína.
Þó at "jég sjálfur" hefti búið til allt kortid,
vori það ekki síður gilt en það er, af þeirri
ástæðu.

Það sem málparturinn segir um vitnisburði
Jóhannesar Loeja og Jóhannesar Ólsens er rangt.
Spurning sú, sem svar Joh. Ólsens er gefit uppá,
sýnir við hvað hann á, enda er fullheimilt
at selja hlutina frá Staupóllo til Lyklafelli.
Það sem málparturinn segir, at fleiri farvegir
sjeu tinnar í Vötnunum, er út í hött. Lykla-
fellisáin, sem hjó er eina um að ræða, hefur
allt engan farveg tinnar en þann, sem merkja-
dómendur hafa tekið. Það kemur ekki þessu
máli við, þó sprengna undan Vífilsfelli renni úr
smólsætti átt niður í Vötnin eta smálekir
myndist úr fjörnum, tinnantil í Vötnunum
sjálfum.

Lois skal jég taka það fram, at ^{það} betir
ekki úr gildi áreiðargjörðarimar frá 1880,
gagnvart umbjóðendum mínum, þó at 2
af áreiðarmönnum hafi verið í hreppstjórn

Seltjarnarnesshreppi, sem jeg ekki veit um.
Áreitir var gjörð gagnvart Lækjarbotnaeig-
anda, en ekki Reykjavík nýje Seltjarnarness-
hreppi, og þú' ekkið rannsakad um afreittar-
landit. Og i' edli sínu er áreitargjörðin ad-
eins örökstutt álit, og þeis menn, sem ad áreit-
inni voru, geta breytt álitu sínu hvenor sem þeis
fa' betri skýrslu og skilríki vit ad stýðjað.

Ad svo mæltu mötmeli jeg allri vörn möl-
partisins. og öllum varnargögnum hans,
skýrskota til þeis, sem jeg áður hef framfod,
og legg málit i' dóm með fyrirvara.

Reykjavík 23. nóv. 1891

Vörðingarfyllit

Hanneo Hafitein

Til Landeyfisdomsins. —

Lagt fram i' landeyfisdominum 23. nóv. 1891

A. Thorsteinsson

settur

Skrefdi fannst eigi ad hafa mettt nýje neinn
fyrir hans hönd og var svo málit tekið til
dóms.

Þjetti slitid

L. E. Sveinbjörnsson Kristján Jónsson A. Thorsteinsson^s
settur

Á 1892, mánudaginn hinn 25. janúarmán-
adar var landeyfisdomurinn settur og hald-
inn af hinum reglulegu dómendum. Var

þá fyrir tekid

málist nr. 34/1891: Þejarstjórn Reykjavíkur og
Breyðinefnd Seltjarnarnesshrepps

gegn

Gudmundi Magnússyni

og var í því mykvedinn svofelldur

Dómur:

Mál þetta, sem áfrýjendurnir höfðu gegn
hinum stefnda útaf ágreiningu um landa-
merki milli eignarjardar hans Ellitakots,
á aðra hlutina, og afreittarlands Reykjavík-
urkaupstatar og Seltjarnarnesshrepps á hina
hlutina, var dómur í landamerkjadómi Kjós-
ar- og Gullbringusýslu hinn 19. septbr. f. á.
þannig, að landamerkin skyldu vera aðal-
farvegur Lyklafellsáinnar úr Naubapótti
allt að endurenda Vatnaássins, þar sem
farvegurinn kvíslast; úr því ráði nýrri far-
vegurinn, þangað til hann kemur í Fossvallaá.
Hvíl málskostnað fyrir landamerkjadóm-
inn var áfrýjendunum gjört að greiða 49 kr.
til dómendanna, og hinum stefnda 23 kr.

Þessum landamerkjadómum hefur Þejarstjórn
Reykjavíkur og Breyðinefnd Seltjarnarness-
hrepps skotid til yfirreittarinnar með stefnu,
útgefinni 29. sept. f. á., og krafist þess, að
dómurinn verði algjörlega úr gildi felldur
fyrir lögleysi að efni til, og að hinn stefndi

verdi dómur til að greiða allan áfrýjunar-
kostnað málsins. Stefndi hefur af sinni
hálfu gjiört þá rættaskrófu, að hinn áfrýj-
andi dómur verði staðfestur, og að áfrýjendur
verði dómur til að greiða honum hófulegt
málkostnaðarendurgjald fyrir yfisdómi.

Samkvæmt landamerkjaskrá áfrýjend-
anna hefur þeir af þeirra hálfu verið krafist,
að landamerkin veru ákveðin þannig: „Fyrst
að norðanverðu úr svokölluðu hraunsnæfi
næstan vest við Laxjarbotnaland, og svo eptir
úr hraunhólum þeim, sem liggja úr hraunsnæ-
finu beint norður í á, og svo ræður áin
allt upp í Áttahaga - (eða Státtahaga-) vatn,
og svo eptir því miðju þangað til áin fellur í
vatnið fyrir norðan Áttahagan, og sem sú á
ræður súðaustur með heitarbrúnni; svo
úr henni nedan til við uppsprettu hennar
eptir árfarvegi, og í aðal - Fossvallaána, þar
sem hún fellur niður úr gljúfrinu fram af
heitarbrúnni; svo ræður sú á, sem liggur
með heitarjatrinum (Ellidakotsheidi) alla
leit að norðanverðu við Þöelluvötn allt
upp fyrir norðan á þann, sem skilur Efri-
og Nedri-vötn. Þaðan eru merkin áfram-
hald með sömu heidi upp árfarveginn, sem
liggur sunnan undir Lyklafelli, og eptir

þeim farveg austur og upp í sýslumörk".
Í hinn bögin hefur hinn stefndi haldið því
fram, að landamerkin milli Ellidakots
og afriettaslands Reykjavíkurbæjar og Sel-
þjarnarneshrepps sju þessi: "Frá vífilfelli
nítus Landskeiðit nítus fjús Vatna-sölu-
húsið og svo eyrtis árfarinu fjús sunnan
Nétri-vötn nítus at þúfu, sem stendur á
holtstanga fjús neðan Nétri-vötn."

Með dómsákvæði sínu, því er áður hefur
greint verið, hefur merkjadómurinn dæmt
undir Ellidakotsland nokkura hluta (eða
nýrri partinn) af svokalluðum Efri-vötnum,
frá Staupolti og nítus fjús Vatna-ásinn,
en þessa landspildu vöðu báðis málpartar
eigna sjer. Gjms velkunnug vötni hafa þó vor-
ið það í málinu, að Þöllu-vötnin (bæti Efri-
og Nétri-vötnin) hafi um langan aldur, eða
svo lengi sem þau muna til, verið talin og
notuð sem afriettasland Selþjarnarneshrepps
og Reykjavíkur, enda er það vísukennt af
stefnda að minnsta kosti að því Reykjavík
snerbis, og allar líkus eru einnig fjús því, að
hreppatakmarkin (milli Selþjarnarneshrepps
og Mosfellssveitar) skilji öll Þöllu-vötnin
frá heimalandi Ellidakots. Í nót þessu
eru engar hinas minnsta líkus eða sannan-
ir framkomnar frá hálfu hins stefnda eig-

anda Ellidakoti, og virðist hann þó
sambærnt Jónböna landsleigubálki,
26. Kap. i. g., hefti þess að fara sönnu á
eignarrjete sinn að landsyildrunni gagn-
vark hjetu eignarhaldi eða nokkun
áfrýjendauna. Merkjadómurinn ver-
ur því með þeim að álitast hafa gjört
sig sekan í lögleysi í dómi sínum.
Þuk þess er það eigi rjete af merkja-
dóminum, að hann hefur eigi lagt dóm
á um alla hina umþrattu merkjalínu,
og eigi ákveðið merkin lengra upp og
austur en að Nautapólli, þótt kröfus
málþarfauna og ágreiningur snertu
merkin lengra austur. Það verður
af þessum sökum að ónýtta hinn er
frýjgata dóm og vísa málinu heim
áptur. Málókostnatus fyrir yfisdomi vir-
ist eptis atvikum mega falla niður.

Því domist rjete að vera:

Hinn áfrýjgati landamertjadómur
á að vera ómerkur og vísa málinu
heim áptur. Málókostnatus
fyrir yfisdomi fellur niður.

L. E. Sveinbjörnsson

Rjetti slitið

L. E. Sveinbjörnsson Kristján Jónsson Jón Jónsson
Dómsgjörðum þessum til

Stadfestu er innsigli yfirdómisins
og nafn justitiarii
Reykjavík 12 mán. 1892.

Ritgjald Kr. 3.50 }
Stadfesting }
innsigliun 89 }
= Kr. 4.33 }
Gjöras krónur þrjátíu og }
þrjú aurar. }
J. J. }

J. J.
Hinntrömmu

